Козугулова Кызжибек Кебелбековна

Атам: Камбаров Кебелбек Козугулович

Апам : Казматова Айгул Токсоновна

Мен, 1990-жылы 13-апрелде мугалимдин үй-бүлөсүндө төрөлдүм, 6 кыз,1 уулдун улуусумун.

Таң шооласы нуруна жерди бөлөп
Сулайман-Тоо,Ак-буурага болду белек,
Ордолуу Ошто наристе үнү жаңырган күн
Адамзат жолун улап жаралыпмын.
Ата-эне мээриминен кем болбогон,
Бактылуу кез, эч капарсыз мойтоңдогон
Мен көрдүм балалыкты бакыт толгон.

1997-жыл,сентябрь

Мезгил жетип,окуучулук күнгө жетти,

Аксы районунун Акжол айылы мени эңседи

№17 М.Сыдыков мектеби ак эшигин ачып берди

Окуучулук күндөрүм бул орду толгус,

Эже-агайдын ак эмгегин айтып болгус.

Жакшы «Ийгилик мектеп үчүн»мен жараттым,

Эже-агайдан,ата-энемден албан-албан алкыш алдым.

2013-жыл,июнь

Жогорку окуу жайды бюджеттик негизде окуганмын,

Ар бир айда аракеттенип стипендия да алганмын.

Мына эми ошону эселөөгө,

Эки жылдык эмгек жолун жетелөөгө,

Алтын уям №17 М.Сыдыков мектебинде

Ак эмгекти жаш-муунга арнасам эп,

Андан соң дипломду колго алсам деп,

Эмгек жолун дал ушинтип мен баштадым,

Мугалимдик эң түйшүктүү кесипти эңсеп.

Келечек ээлерине билим берип жатып,

Түбөлүккө тирек болчу жолдош таптым.

Турмуштун өйдө-ылдый жолдорунда,

Ызгаарында,ыссыгында бир болууга

Күйөөрүм Бейшен менен бел байладым.

Турмуш шартым башка агымга агылган соң,

Эмгек жолум да башка мектепке бурулганы оң.

Мына ушундай турмуштук ченем менен,

№24 Э.Даникулов мектебинде

Физика мугалими болуп эмгектенем

Саламатсыңарбы,балдар!

Гимн ырдалат.

Баарыбыз сабакка даярбызбы?

Ооба

Азаматтар!

Катышуу,бүгүнкү күн,апрель айындагы майрамдар боюнча сурайм.Алтын эреже кабыл алабыз

1 - апрель – Күлкү күнү

7 – апрель – Элдик революция күнү

12 – апрель – Космонавттар күнү

29 – апрель – Эл аралык бий күнү.

1682- жылы 16 – апрелде Англис математиги Джон Хедли күзгү телескопту ойлоп тапкан.

1928 – жылы 16 – апрелде

Ишеналы Арабаев менен Кусейин Карасаев жазган Алиппе китеби күйөрмандардын колуна тийген.

Баарыбыздын маанайларыбыз шат,көңүлүбүз куунак ээ,балдар,эмесе бири-бирибизди карап,үнсүз жылмаю тартуулоо менен сабагыбызды баштайбыз.

Быйылкы жыл урматтуу президентибиз Садыр Нуркожоевич тарабынан

«Тоолордун экосистемасын коргоо жана климаттык туруктуулук» жылы деп жарыяланды.

Тоолор - кыргыз элинин жүрөгү,атагы,даңкы,байлыгы.

Мөңгү кетпей чокулары жалтырап,
Тоңгон музу шөкүлөдөй жаркырап.
Ар жагынан бер жагына куш эмес.
Бороон гана араң өтөт калтырап.

Дал ушул ыр саптарында айтылган асман тиреген чокусун,ак кар баскан тоолорубузга да жан кирди.Жергебизге жашыл көйнөкчөн жаз мезгили келди.Жаз айынын алгачкы айы - март айы,бул айда биз

16.04.22.

Тема : Ак калпак – ата мурасы

Сабактын жабдылышы:

Ак калпактын түрлөрү,макеттери,слайд,ноутбук, проектор,телевизор,чүкөлөр,перфокарта,сүрөттөр, буклет, газета-журналдар,ж.б.

Сабактын усулу: интерактивдүү, түшүндүрүү

Негизги компонент-түүлүктөр	Сабактын максаты	Көрсөткүчтөр : жогорку коюлган максаттар ишке ашат,эгерде…
Маалыматтык	а) Улуттук баш кийимибиз,ак калпактын пайдалуулугун, баалуулугун,адамдын жеке жашоосун чагылдырган өзгөчө нарктуулугун жана аны урматтап сактап кийип жүрүү керек экендигин билүү жана даңазалоо	Окуучулар ак калпактын баалуулугун билишсе; Ак калпакты урматтап,барктап кийип жүрө алышса;
Социалдык коммуникациялык	б) Улуттук баш кийимибиз Ак калпак- ата мурасы экенин ошондой эле, аны турмушта барктап,аздектеп кийүүнү билишет.Ууз чебер кол энелердин эмгегин баалашат.	Балдар ак калпакты ыйык сактоону үйрөнүшсө. Улуттук баш кийимибиз болгон «Ак калпак - ата мурасы» экенин билишсе; Аны барктаeasa; Аздектеп кийүүнү билишсе;
Өз ишин уюштуруу жана көйгөйлөрүн чечүү	в) Окуучулар баш кийимди ыйык сактоого, баш кийимди эч нерсеге алмаштырбоого, сатпоого тарбияланышат.	Баш кийимди эч нерсеге алмаштырбоого,сатпоого тарбияланышса.

Кыргыздын эң ыйык буюму баш кийим болот.ал баш кийим ак калпак деп аталат.Калпак төөнүн,койдун жүнүнөн жасалат.Биздин ата-бабалар ак калпакты аздектеп кийишкен,сактап келишкен. Калпактын көптөгөн түрү бар, сабактын жүрүшүндө толук түшүнүп, маалымат алабыз. 2011-жылы 5-март «Ак калпак» күнү деп белгиленген. Бул демилгени кинорежиссер Рысбек Жабиров тарабынан көтөрүлгөн.

Мен силерге келип турат даңктагым

Кадимки эле кыргызымдын калпагын,

Анда эмесе, баарың кулак салып угуп тур

Ак калпактын улуулугун айтайын.

Тээ илгертен ата-бабам кийишкен

Бийик тутуп.кадырлашып,жүрүшкөн

Ак калпагың түшпөсүн деп башыңдан

Ак батасын балдарына беришкен.

Жайда салкын сактап күндүн нурунан

Кышта жылуу сактайт ызгаар суугунан.

Жашка карап түркүн калпак кийишчү

Айырмаланган талаа чачын кыюудан.

Ала-тоонун койнунда

Акыл калчап келишкен

Ууз чебер апалар

***Аппак калпак тигишкен,* демекчи абал калпактын жасалуу жолу мнен таанышабыз.Алгач,жүндү тазалап жууп,тытып кийиз жасайбыз.Андан соң, кийизден бир-бирине дал келүүчү калпактын 4 жагын бычып анан кыйуусун тигип алабыз, ага ичилик жасалат, пахтадан жасалган кездемеден чачыгын, оюуларын түшүрөбүз.Эми даяр болгон калпакты чечмелейбиз.**

Калпактын төбөсүндөгү кайчы сызык ----күндүн аян белгиси, өмүрдүн, тиричиликтин, жалпы жашоонун символу.

Төбөсүндөгү топ чачы тукумдун тамыры тереңге жайылуунун белгиси

Оюлары 6 багыт боюнча түшүрүлөт:

1) Асмандан алынган оюулар
2) Өсүмдүктөр дүйнөсүнөн алынган
3) Табият көрүнүшү
4) Жаныбарлардын элесинен
5) Үй буюмдарынын элесинен
6) Адам турпатын элестеткен оюулар. Андан кийин калпак ар кандай кыйуу менен кыйууланат, ал эмнени түшүндүрөт болду экен. Бул абдан кызык, кунт коюп угабыз.

Бала калпак

Жашыл же көк калпак кийчүү жаш балдар,
Балакатка али жашы жетелек,
Эркелешип жаратылыш койнунда
Эне сүтү али оозунан кетелек

Жашыл же көк кыйуу

Жигит калпак (кызыл кыйуу)

Кызыл кыйуу калпак кийчүү жигиттер,
Үйлөнгөнгө шерик издеп жүрүшкөн.
Айлыбызга келди бойдок жигит деп,
Шум жеңелер калпагынан билишкен.

Мырза калпак (кара кыйуу)

Үй-жай күткөн үй-бүлөлүү киши деп,
Көргөн адам калпагынан билишкен
Кара кыйуу ак калпак
үй-бүлөлүү мырза экенин билдирген

Төрө калпак (ак кыйуу)

Аппак калпак кийгизип,төрөлүгүн билгизип,
Абалхандан калган ак калпак төрөлөрдүн баш
кийими,кийинчерээк жалпы кыргыз кийди деп,
Ааламга төрө болуп жүрдү деп,
Ар бир кыргыз жигитинин башына кийилип калган,
Ар бир кыргыз жигитинин төрөлүгү билинип калган.

Бакай калпак

Аруулук жүздөн байкалган,
Ак сакалын жайкалткан,
Аталар кийген ак калпак.

Ак калпак жөнүндө накыл сөздөр

- ***Калпакчан жүрсөң оорубайсың***
- ***Калпакчанды өлтүрүүгө болбойт***
- ***Калпакты жерге койбо***
- ***Калпагыңды жоготсоң,башыңды жоготосуң***
- ***Калпакты жерге койбо***
- ***Түнкүсүн калпагың ар дайым баш жагыңда болсун***

Ата бабам кийген ыйык калпакты,
Сенда бүгүн сыймык менен кийип жүр.
Кепка,шапка,шляпаны кийбестен,
Кыргызсыңбы ак калпагың кийип жүр.

Ала-Тоого окшош кийген калпагың,
Алп Манастай сүрдүү болсун айбатың.
Аска зоодой көтөрүлүп зоболоң,
Ата журтка кызмат кылсын кайратың.

Бышыктоо:

Класстер түзүү, калпактын макетине суроо жазуу, перфокарта менен иштөө

Тапшырма : Калпактын макетин жасоо,жасалган макет боюнча ***үйдөгүлөргө түшүнүк берүү***

Баалоо : Жыйынтыктоо

Эрмамат Даникулов
атындагы №24 Кызыл-Капчыгай
жалпы орто билим берүүчү
мектебинин 7-классынын
класс жетекчиси

dreamstime.

Козугулова
Кызжибектин

2021-2022- окуу жылындагы

«Ак калпак - ата мурасы»

темасы боюнча өткөн тарбиялык сааттын планы

dreamstime.

Ак калпак –

ата

мурасы

Ушул жерден башталат

Сабак эртен

16.04.

Мен

Козугулова
Кызжибек
Кебелбековна

Атам: Камбаров Кебелбек Козугулович

Апам :Казматова Айгул Токсоновна

Мен, 1990-жылы 13-апрелде мугалимдин үй-бүлөсүндө төрөлдүм,
6 кыз,1 уулдун улуусумун.

Өмүр баяным.

1990-жыл,13-апрель.Ош шаары.

Таң шооласы нуруна жерди бөлөп
Сулайман-Тоо,Ак-буурага болду белек,
Ордолуу Ошто наристе үнү жаңырган күн
Адамзат жолун улап жаралыпмын.
Ата-эне мээриминен кем болбогон,
Бактылуу кез, эч капарсыз мойтоңдогон
Мен көрдүм балалыкты бакыт толгон.

1997-жыл,сентябрь

Мезгил жетип,окуучулук күнгө жетти,

Аксы районунун Акжол айылы мени эңседи

№17 М.Сыдыков мектеби ак эшигин ачып берди

Окуучулук күндөрүм бул орду толгус,

Эже-агайдын ак эмгегин айтып болгус.

Жакшы «Ийгилик мектеп үчүн»мен жараттым,

Эже-агайдан,ата-энемден албан-албан алкыш алдым.

2013-жыл,июнь

Жогорку окуу жайды бюджеттик негизде окуганмын,

р бир айда аракеттенип стипендия да алганмын.

Ына эми ошону эселөөгө,

ки жылдык эмгек жолун жетелөөгө,

лтын уям №17 М.Сыдыков мектебинде

к эмгекти жаш-муунга арнасам эп,

ндан соң дипломду колго алсам деп,

мгек жолун дал ушинтип мен баштадым,

Келечек ээлерине билим берип жатып,

Түбөлүккө тирек болчу жолдош таптым.

Турмуштун өйдө-ылдый жолдорунда,

Ызгаарында, ыссыгында бир болууга

Күйөөрүм Бейшен менен бел байладым.

Турмуш шартым башка агымга агылган соң,

Эмгек жолум да башка мектепке бурулганы оң.

Мына ушундай турмуштук ченем менен,

№24 Э.Даникулов мектебинде

Физика мугалими болуп эмгектенем

Э.Даникулов атындагы №24 Кызыл- Капчыгай жалпы орто билим берүүчү мектеби

16.04.2022.

Тема : Ак калпак - ата мурасы

Негизги компонент-түүлүктөр	Сабактын максаты	Көрсөткүчтөр : жогорку коюлган максаттар ишке ашат,эгерде…

М а а л ы м а т т ы к	а) Улуттук баш кийимибиз,ак калпактын пайдалуулугун, баалуулугун,адамдын жеке жашоосун чагылдырган өзгөчө нарктуулугун жана аны урматтап сактап кийип жүрүү керек экендигин билүү жана даңазалоо	калпактын баалуулугун билишсе; Ак калпакты урматтап,барктап кийип жүрө алышса; Балдар ак калпакты ыйык сактоону үйрөнүшсө.

Социалдык-коммуникациялык	б) Улуттук баш кийимибиз Ак калпак-ата мурасы экенин ошондой эле, аны турмушта барктап,аздектеп кийүүнү билишет. Ууз чебер кол энелердин эмгегин баалашат.	Улуттук баш кийимибиз болгон «Ак калпак - ата мурасы» экенин билишсе; Аны баркташа; Аздектеп кийүүнү билишсе;

Өз ишин уюштуруу жана көйгөйлөрүн чечүү	в) Окуучулар баш кийимди ыйык сактоого, баш кийимди эч нерсеге алмаштырбоого, сатпоого тарбияланышат.	Баш кийимди эч нерсеге алмаштырбоого, сатпоого тарбиялanышса.

Быйылкы жыл урматтуу президентибиз Садыр Нуркожоевич тарабынан «Тоолордун экосистемасын коргоо жана климаттык туруктуулук» жылы деп жарыяланды.Тоолор - кыргыз элинин жүрөгү,атагы,даңкы,байлыгы.

Мөңгү кетпей чокулары жалтырап,

Тоңгон музу шөкүлөдөй жаркырап.

Ар жагынан бер жагына куш эмес.

Бороон гана араң өтөт калтырап. ***Дал ушул ыр саптарында айтылган асман тиреген чокусун,ак кар баскан тоолорубузга да жан кирди.Жергебизге жашыл көйнөкчөн жаз мезгили келди.Жаз айынын алгачкы айы - март айы,бул айда биз көптөгөн майрамдарды кездештиребиз.***

Мен силерге келип турат даңктагым

Кадимки эле кыргызымдын калпагын,

Анда эмесе, баарың кулак салып угуп тур

Ак калпактын улуулугун айтайын.

Тээ илгертен ата-бабам кийишкен

Бийик тутуп.кадырлашып,жүрүшкөн

Ак калпагың түшпөсүн деп башыңдан

Ак батасын балдарына беришкен.

Жайда салкын сактап күндүн нурунан

Кышта жылуу сактайт ызгаар суугунан.

Жашка карап түркүн калпак кийишчү

Ала-тоонун койнунда

Акыл калчап келишкен

Ууз чебер апалар

Ак калпак тигишкен,

демекчи абал калпактын жасалуу жолу менен таанышабыз.Алгач,жүндү тазалап жууп,тытып кийиз жасайбыз.Андан соң,кийизден бир-бирине дал келүүчү калпактын 4 жагын бычып анан кыйуусун тигип алабыз,ага ичилик жасалат,пахтадан жасалган кездемеден чачыгын,оюуларын түшүрөбүз.Эми даяр болгон калпакты чечмелейбиз.

Калпактын төбөсүндөгү кайчы сызык ----күндүн аян белгиси, өмүрдүн, тиричиликтин, жалпы жашоонун символу.

Төбөсүндөгү топ чачы тукумдун тамыры тереңге жайылуунун белгиси

Оюлары 6 багыт боюнча түшүрүлөт:

1) ***Асмандан алынган оюулар***
2) ***Өсүмдүктөр дүйнөсүнөн алынган***
3) ***Табият көрүнүшү***
4) ***Жаныбарлардын элесинен***
5) ***Үй буюмдарынын элесинен***
6) ***Адам турпатын элестеткен оюулар. Андан кийин калпак ар кандай кыйуу менен кыйууланат, ал эмнени түшүндүрөт болду экен. Бул абдан кызык, кунт коюп угабыз.***

Бала калпак

Жашыл же көк кыйуу

Жашыл же көк калпак кийчүү жаш балдар,

Балакатка али жашы жетелек,

Эркелешип жаратылыш койнунда

Эне сүтү али оозунан кетелек

Жигит калпак (кызыл кыйуу)

Кызыл кыйуу калпак кийчүү жигиттер,
Үйлөнгөнгө шерик издеп жүрүшкөн.
Айлыбызга келди бойдок жигит деп,
Шум жеңелер калпагынан билишкен.

Мырза калпак

Үй-жай күткөн үй-бүлөлүү киши деп,
Көргөн адам калпагынан билишкен
Кара кыйуу ак калпак үй-бүлөлүү
мырза экенин билдирген

Төрө калпак

Аппак калпак кийгизип,төрөлүгүн билгизип,
Абалхандан калган ак калпак төрөлөрдүн баш кийими,кийинчерээк жалпы кыргыз кийди деп,
Ааламга төрө болуп жүрдү деп,ар бир кыргыз жигитинин башына кийилип калган,
Ар бир кыргыз жигитинин төрөлүгү билинип калган.

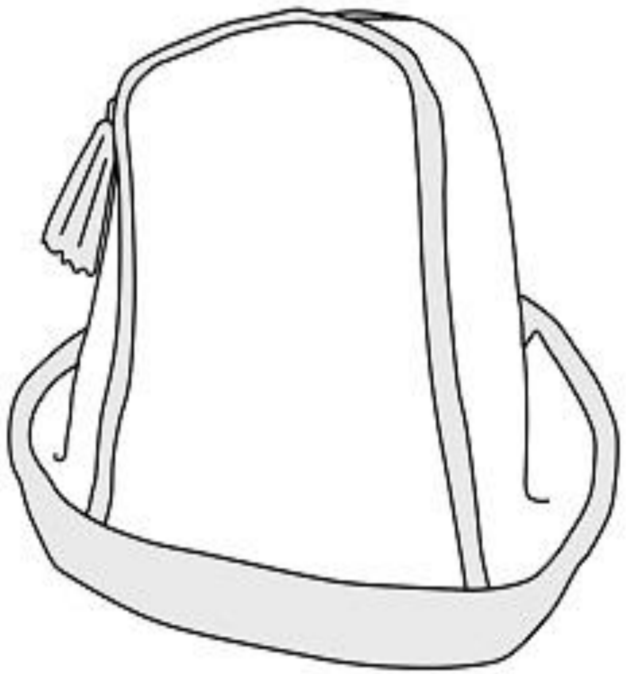

Бакай калпак

Аруулук жүздөн байкалган,
Ак сакалын жайкалткан,
Аталар кийген ак калпак.

Ак калпак жөнүндө накыл сөздөр

- ***Калпакчан жүрсөң оорубайсың***
- ***Калпакчанды өлтүрүүгө болбойт***
- ***Калпакты жерге койбо***
- ***Калпагыңды жоготсоң,башыңды жоготосуң***
- ***Калпакты жерге койбо***
- ***Түнкүсүн калпагың ар дайым баш жагыңда болсун***

Ата бабам кийген ыйык калпакты,
Сенда бүгүн сыймык менен кийип жүр.
Кепка,шапка,шляпаны кийбестен,
Кыргызсыңбы ак калпагың кийип жүр.

Эми күздө тойго кием дебегин,
Үйгө алып барып,бекем катып келбегин,
Же болбосо,той-аштарга жарайт деп,
Кай бирөөгө кийит кылып бербегин.

Ала-Тоого окшош кийген калпагың,
Алп Манастай сүрдүү болсун айбатың.
Аска зоодой көтөрүлүп зоболоң,
Ата журтка кызмат кылсын кайратың.

Бышыктоо:

Класстер түзүү,викториналык сөз куроо,перфокарта менен иштөө

Үйгө тапшырма:

Калпактын макетин жасоо,жасалган макет боюнча *үйдөгүлөргө түшүнүк берүү*

Баалоо:

Көңүл бурганыңыздарга чоң ырахмат!

Саламатта болуңуздар!